

Stosunek do rządu w marcu

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 23 stycznia 2019 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

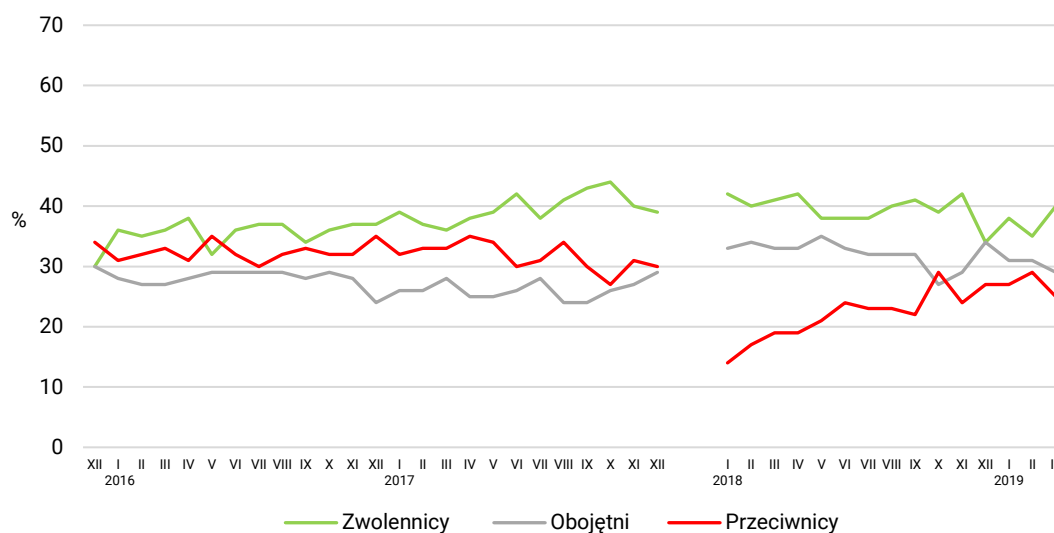
W pierwszej połowie marca – dwa tygodnie po warszawskiej konwencji Prawa i Sprawiedliwości, na której ogłoszona została tzw. Nowa Piątka PiS – w porównaniu z trzema poprzednimi miesiącami znacząco poprawił się stosunek Polaków do urzędującego gabinetu. Warto też zaznaczyć, iż w trakcie realizacji badania¹ odbyła się konwencja regionalna PiS w Jasionce.

OGÓLNE POPARCIE DLA RZĄDU

Do zwolenników rządu Mateusza Morawieckiego zalicza się obecnie dwie piąte Polaków (40%, od lutego wzrost o 5 punktów procentowych), a co czwarty deklaruje się jako jego przeciwnik (25%, spadek o 4 punkty). Obojętność wobec rządu wyraża 29% badanych (spadek o 2 punkty), 6% unika określenia swojego stosunku do urzędującego gabinetu.

CBOS

RYS. 1. Stosunek do rządu

Od grudnia 2015 do grudnia 2017 roku wskazania dotyczyły rządu Beaty Szydło; od stycznia 2018 roku dotyczą rządu Mateusza Morawieckiego. Pominęto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (346) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich wspomaganych komputerowo (CAPI) w dniach 7–14 marca 2019 roku na liczącej 1046 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

TABELA 1

Stosunek do rządu Mateusza Morawieckiego	Wskazania respondentów według terminów badań														
	2018												2019		
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
	w procentach														
Zwolennicy	42	40	41	42	38	38	38	40	41	39	42	34	38	35	40
Przeciwnicy	14	17	19	19	21	24	23	23	22	29	24	27	27	29	25
Obojętni	33	34	33	33	35	33	32	32	32	27	29	34	31	31	29
Trudno powiedzieć	11	9	7	6	6	5	7	5	5	5	5	5	4	5	6

Z wielozmiennowych analiz statystycznych² wynika, iż – tak jak w poprzednich badaniach – stosunek do rządu Mateusza Morawieckiego różnicują przede wszystkim afiliacje partyjne badanych mierzone deklaracjami dotyczącymi głosowania w hipotetycznych wyborach do Sejmu³. Niezmiennie największym poparciem rząd Mateusza Morawieckiego cieszy się wśród respondentów deklarujących poparcie dla list Prawa i Sprawiedliwości oraz Solidarnej Polski i Porozumienia – w tej grupie 83% zalicza się do jego zwolenników, czyli niemal tyle samo, ile przed miesiącem⁴. Jego przeciwnikami najczęściej są natomiast zamierzający głosować na Platformę Obywatelską (68%). Zdecydowana przewaga przeciwników nad zwolennikami rządu charakteryzuje też potencjalny elektorat Wiosny (59% wobec 7%). Przeciwnicy rządu przeważają nad jego zwolennikami również wśród potencjalnych wyborców Polskiego Stronnictwa Ludowego (39% wobec 26%), Kukiz'15 (21% wobec 15%) oraz zamierzających pójść na wybory parlamentarne, ale jeszcze niezdecydowanych, na kogo głosować (29% wobec 25%). Trzeba jednak zauważyć, iż wśród zwolenników Kukiz'15 niemal połowę stanowią badani deklarujący obojętność wobec rządu (48%). Obojętni wobec urzędującego gabinetu stanowią także największe grupy wśród niezdecydowanych, czy pójść na wybory, oraz deklarujących absencję (odpowiednio 49% i 54%).

TABELA 2

Potencjalne elektoraty*	Stosunek do rządu			
	zwolennicy	przeciwnicy	obojętni	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z SP i P)	83	1	13	3
Platforma Obywatelska	9	68	21	2
Kukiz'15**	15	21	48	15
Wiosna**	7	59	35	0
Polskie Stronnictwo Ludowe**	26	39	35	0
Niezdecydowani, na kogo głosować	25	29	35	12
Niezdecydowani, czy pójść na wybory	31	14	49	7
Deklarujący absencję	17	14	54	14

* Określone na podstawie deklaracji poparcia danego ugrupowania w hipotetycznych wyborach do Sejmu

** Do rozkładów odpowiedzi w tych grupach należy podchodzić z ostrożnością ze względu na ich małą liczebność.

² Wykorzystano moduł *IBM SPSS Decision Trees*.

³ Zob. komunikat CBOS „Preferencje partyjne w marcu”, marzec 2019 (oprac. K. Pankowski).

⁴ Zob. komunikat CBOS „Stosunek do rządu w lutym”, luty 2019 (oprac. B. Badora).

Warto dodać, iż – w porównaniu z lutym – widoczny wzrost poparcia dla rządu odnotowaliśmy wśród potencjalnych elektoratów PO (z 2% do 9%), PSL (z 14% do 26%), a także badanych, którzy zamierzają pójść na wybory, ale nie są zdecydowani, na jakie ugrupowanie zagłosować w wyborach do Sejmu (z 18% do 25%), oraz niezdecydowanych, czy pójść na wybory parlamentarne (z 23% do 31%), natomiast wśród zwolenników Kukiz'15 nastąpił wyraźny odpływ zwolenników urzędującego gabinetu (z 37% do 15%).

Tradycyjnie stosunek do rządu wiąże się także z deklarowanymi poglądami politycznymi (por. tabelę aneksową 1). Nieodmiennie najczęściej poparcia gabinetowi Mateusza Morawieckiego udzielają badani identyfikujący się z prawicą (71%). Z kolei niechęć wobec rządu w większości wyrażają ankietowani utożsamiający się z lewicą (61%). Od lutego odsetki te niemal się nie zmieniły. Wśród lokujących się w politycznym centrum – tak jak poprzednio – największą część stanowią obojętni wobec rządu (39%), a pozostali z tej grupy obecnie niemal równo dzielą się na zwolenników i przeciwników obecnego rządu (odpowiednio 29% i 30%). Obojętnych wobec urzędującego gabinetu jest jeszcze więcej wśród badanych, którzy nie potrafią zdefiniować swoich poglądów politycznych na osi lewica-centrum-prawica (48%), natomiast wśród pozostałych z tej grupy więcej jest jego zwolenników niż przeciwników (odpowiednio 23% i 15%). Warto dodać, iż od lutego najwięcej zwolenników rządu przybyło wśród badanych o poglądach centrowych (wzrost z 22% do 29%).

Kolejną zmienną istotnie różnicującą poparcie dla rządu jest deklarowana częstość praktyk religijnych. Jako jego zwolennicy w zdecydowanej większości (65%) deklarują się badani biorący udział w praktykach religijnych kilka razy w tygodniu oraz blisko połowa (49%) praktykujących raz w tygodniu, natomiast niemal co drugi niepraktykujący (49%) zalicza się do przeciwników rządu (por. tabelę aneksową 1).

Analizując zmienne społeczno-demograficzne można zauważyć, iż w marcu stosunek do rządu Mateusza Morawieckiego różnicuje przede wszystkim wiek badanych. Istotne znaczenie mają także płeć i poziom wykształcenia (por. tabelę aneksową 1). W przypadku wieku powtarza się zależność stwierdzona także w poprzednim miesiącu – widoczna jest przede wszystkim zasadnicza różnica pomiędzy badanymi w wieku poniżej 45 lat – wśród których największą grupę stanowią obojętni wobec rządu, a osobami w wieku 55+, wśród których dominują jego zwolennicy. Warto jednak zauważyć, iż o ile w lutym w grupie wiekowej 18–44 lata przeciwnicy rządu byli liczniejsi niż jego zwolennicy, to obecnie także badani z tej grupy nieco częściej deklarują się jako zwolennicy urzędującego gabinetu niż jego przeciwnicy. Także wśród osób z przedziału wiekowego 45–54 lata największą grupę stanowią obecnie zwolennicy rządu, natomiast przed miesiącem niemal równo dzielili się oni na zwolenników, przeciwników i obojętnych wobec rządu.

Analizując rozkłady odpowiedzi kobiet i mężczyzn można zauważyć, iż o ile kobiety niemal równie często deklarują obojętność i poparcie dla rządu (odpowiednio 35% i 34%), to blisko połowa (47%) mężczyzn zalicza się do jego zwolenników. Niezależnie od płci jako przeciwnik rządu określa się mniej więcej co czwarta osoba. Biorąc pod uwagę wykształcenie ankietowanych należy podkreślić, iż nadal – na tle pozostałych – wysokim odsetkiem przeciwników rządu wyróżniają się osoby z wyższym wykształceniem, natomiast wśród słabiej wykształconych więcej jest jego zwolenników niż

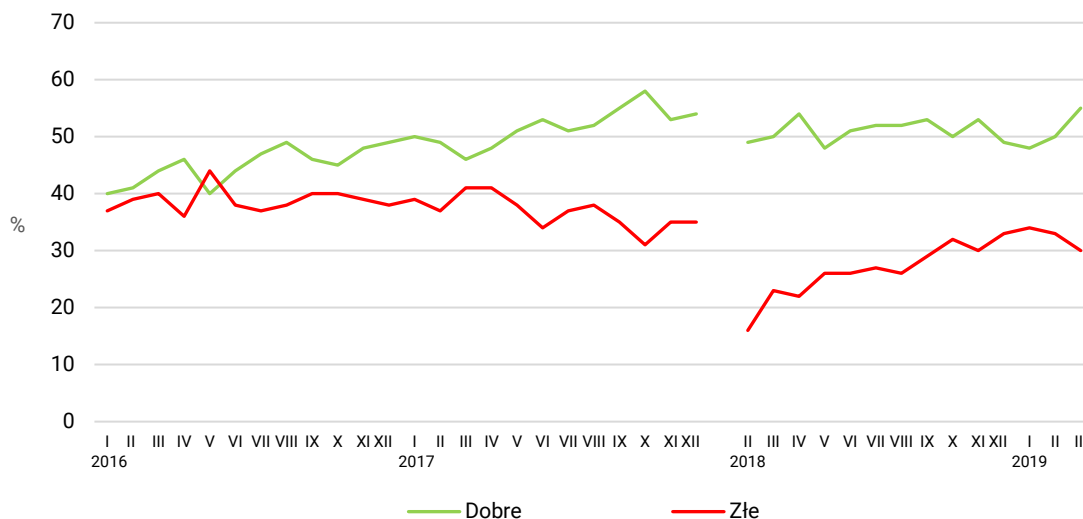
przeciwników (w szczególności dotyczy to osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym i podstawowym lub gimnazjalnym). Warto jednak zwrócić uwagę, iż od ostatniego miesiąca w grupie respondentów z wyższym wykształceniem odsetek przeciwników rządu znacząco się zmniejszył (z 49% do 34%). Ponadto odsetek zwolenników rządu jest tym mniejszy, im większa miejscowość, w której mieszkają badani – od 49% wśród mieszkańców wsi do 21% wśród mieszkańców miast, których liczba ludności wynosi co najmniej 500 tys. Ponadto mieszkańcy największych miast to jedyna grupa, w której większość (52%) stanowią przeciwnicy rządu Mateusza Morawieckiego, choć jest ich nieco mniej niż przed miesiącem (52% wobec 57% w lutym).

OCENA WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI RZĄDU

W pierwszej połowie marca większość Polaków (55%) dobrze oceniła wyniki dotychczasowej działalności rządu premiera Mateusza Morawieckiego (od lutego wzrost o 5 punktów procentowych). Negatywne oceny wystawiło 30% badanych (spadek o 3 punkty procentowe), a 15% nie potrafiło ustosunkować się do tej kwestii (spadek o 2 punkty). Jest to najlepszy wynik, odkąd premierem został Mateusz Morawiecki, a lepsze oceny dotychczasowej działalności rząd Zjednoczonej Prawicy uzyskał wcześniej tylko w październiku 2017 roku, gdy premierem była Beata Szydło⁵.

CBOS

RYS. 2. Oceny wyników działalności rządu

Od stycznia 2016 do grudnia 2017 roku wskazania dotyczyły rządu Beaty Szydło; od lutego 2018 roku dotyczą rządu Mateusza Morawieckiego. Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

⁵ Zob. komunikat CBOS „Stosunek do rządu w październiku”, październik 2017 (oprac. M. Omyła-Rudzka).

TABELA 3

Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności rządu premiera Mateusza Morawieckiego od czasu objęcia przezeń władzy?	Wskazania respondentów według terminów badań														
	2018												2019		
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	
	w procentach														
Dobrze	49	50	54	48	51	52	52	53	50	53	49	48	50	55	
Źle	16	23	22	26	26	27	26	29	32	30	33	34	33	30	
Trudno powiedzieć	35	27	24	26	23	21	22	18	18	17	18	18	17	15	

Tak jak w przypadku ogólnego stosunku do rządu Mateusza Morawieckiego, postrzeganie wyników jego działalności najbardziej różnicują afiliacje partyjne. Wśród największych elektoratów partyjnych pozytywne oceny efektów dotychczasowych działań rządu w zdecydowanej większości (95%) wyrażają obecnie jedynie badani deklarujący, że w hipotetycznych wyborach do Sejmu zagłosowałoby na Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Porozumieniem). W tej grupie od poprzedniego miesiąca⁶ rozkład ocen rezultatów prac obecnego rządu praktycznie się nie zmienił. Negatywną ocenę wyników dotychczasowej działalności rządu wystawia natomiast niemal trzy czwarte respondentów zamierzających głosować na Platformę Obywatelską i Wiosnę (po 72%). Źle oceniający efekty działań rządu stanowią też największą grupę wśród popierających Polskie Stronnictwo Ludowe (48%). Najbardziej podzieleni są natomiast zwolennicy Kukiz'15, spośród których tyle samo wyniki działalności rządu ocenia dobrze co źle (po 34%). Wśród zamierzających głosować w hipotetycznych wyborach do Sejmu, ale niezdecydowanych, jakie ugrupowanie poprzeć, a także niezdecydowanych, czy pójść na wybory parlamentarne, oraz deklarujących absencję najliczniejsi są badani dobrze oceniający efekty działań rządu (odpowiednio 42%, 56% i 42%). Warto też dodać, iż – w porównaniu z lutym – wyraźnie poprawiły się oceny wyników działalności rządu Mateusza Morawieckiego wśród zwolenników PO oraz niezdecydowanych, czy pójść na wybory parlamentarne, natomiast ich pogorszenie nastąpiło w potencjalnym elektoracie Kukiz'15.

TABELA 4

Potencjalne elektoraty*	Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności rządu premiera Mateusza Morawieckiego od czasu objęcia przezeń władzy?		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z SP i P)	95	1	4
Platforma Obywatelska	18	72	10
Kukiz'15**	34	34	32
Wiosna**	16	72	12
Polskie Stronnictwo Ludowe**	39	48	13
Niezdecydowani, na kogo głosować	42	32	26
Niezdecydowani, czy pójść na wybory	56	19	25
Deklarujący absencję	42	28	30

* Określone na podstawie deklaracji poparcia danego ugrupowania w hipotetycznych wyborach do Sejmu

**Do rozkładów odpowiedzi w tych grupach należy podchodzić z ostrożnością ze względu na ich małą liczebność

⁶ Por. przypis 4.

Zróznicowanie ocen działalności rządu w zależności od afiliacji politycznych ankietowanych jest też wyraźnie widoczne, gdy weźmie się pod uwagę deklarowane poglądy polityczne. Oceny pozytywne przeważają wśród osób identyfikujących się z prawicą (79%), a negatywne – w grupie badanych o poglądach lewicowych (66%). Warto jednak zauważyć, iż o ile wśród badanych identyfikujących się z lewicą w stosunku do poprzedniego miesiąca ubyło niezdecydowanych, a wzrosły odsetki ocen pozytywnych i negatywnych, to w grupie respondentów o poglądach prawicowych nieco ubyło ocen pozytywnych i przybyło negatywnych. W porównaniu do poprzedniego badania wyraźnie poprawiły się oceny rezultatów działań rządu wśród respondentów lokujących swe poglądy w politycznym centrum oraz niepotrafiących zdefiniować swoich poglądów na osi lewica–centrum–prawica. W obu tych grupach wyniki dotychczasowej działalności rządu obecnie najczęściej oceniane są pozytywnie (odpowiednio 48% i 46%) – por. tabelę aneksową 2.

Tak jak poprzednio oceny wyników działalności rządu premiera Mateusza Morawieckiego wiążą się też z deklaracjami dotyczącymi częstości praktyk religijnych – im jest ona wyższa, tym większe prawdopodobieństwo ocen pozytywnych, a mniejsze – negatywnych. W szczególności warto zauważyć, iż wśród osób praktykujących co najmniej raz w miesiącu większość pozytywnie ocenia efekty prac rządu, natomiast ponad połowa w ogóle w nich nieuczestniczących ocenia je źle (por. tabelę aneksową 2).

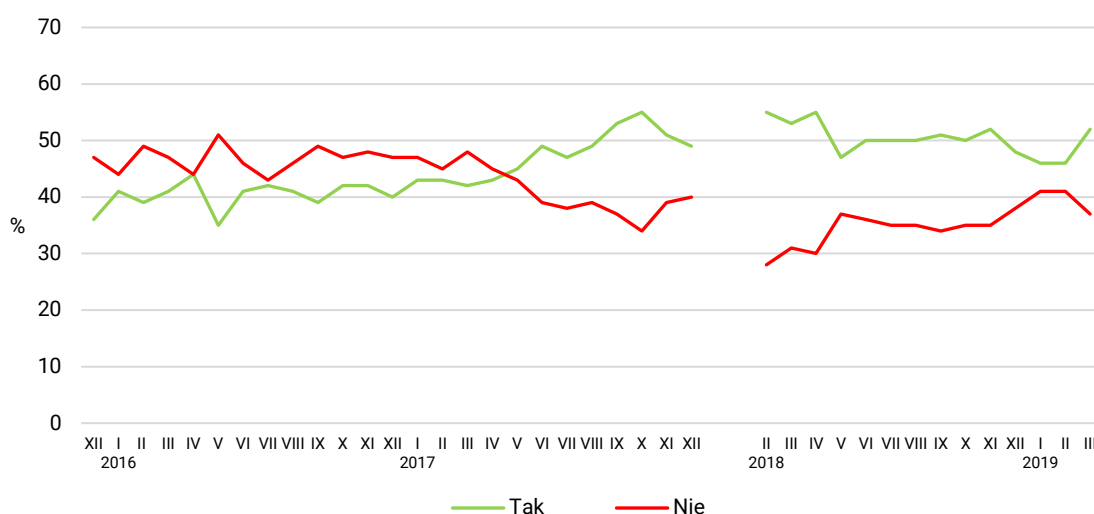
Spośród analizowanych zmiennych społeczno-demograficznych – tak jak w poprzednim miesiącu – kluczową zmienną różnicującą oceny wyników dotychczasowej działalności rządu jest wykształcenie badanych: im wyższy jego poziom, tym mniej ocen pozytywnych, a więcej negatywnych. W szczególności osoby bez wyższego wykształcenia w większości rezultaty prac rządu oceniają pozytywnie, natomiast w grupie badanych z wyższym wykształceniem oceny są podzielone, z nieznaczną przewagą negatywnych nad pozytywnymi (43% wobec 40%). Ponadto oceny dokonań rządu wiążą się też z wiekiem, przy czym najlepiej oceniają je badani w wieku 65+ (71% ocen pozytywnych i 23% negatywnych), a najgorzej respondenci z grupy wiekowej 25–34 lata (42% ocen pozytywnych i 40% negatywnych). Efekty działań Rady Ministrów oceniane są też przez pryzmat własnych warunków materialnych – im wyższa ocena sytuacji materialnej własnego gospodarstwa domowego, tym więcej pozytywnych ocen wyników dotychczasowej działalności rządu Mateusza Morawieckiego, a jedyną grupą, w której częstsze są oceny negatywne niż pozytywne, są badani źle oceniający warunki materialne własnych gospodarstw domowych. Warto też dodać, iż rezultaty prac obecnego rządu nadal najlepiej oceniane są przez mieszkańców wsi (66% ocen pozytywnych i 20% negatywnych), natomiast jedyną kategorią miejscowości, w której dominują oceny negatywne, są miasta liczące co najmniej 500 tys. mieszkańców (50% ocen negatywnych i 35% pozytywnych). Pozytywne oceny wyników działalności rządu częściej wystawiają mężczyźni niż kobiety (59% wobec 51%), natomiast odsetek ocen negatywnych jest identyczny niezależnie od płci badanych (kobiety częściej niż mężczyźni unikają zajęcia stanowiska w tej kwestii) – por. tabelę aneksową 2.

OCENA POLITYKI GOSPODARCZEJ RZĄDU

Polityka gospodarcza obecnego gabinetu uzyskuje pozytywne oceny większości badanych – 52% spośród nich uważa, że stwarza ona szanse poprawy sytuacji gospodarczej (od lutego wzrost o 6 punktów procentowych), a 37% jest przeciwnego zdania (spadek o 4 punkty). Nie ma zdania w tej kwestii 11% respondentów (spadek o 2 punkty procentowe).

CBOS

RYS. 3. Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szanse poprawy sytuacji gospodarczej?

Od grudnia 2015 do grudnia 2017 roku wskazania dotyczyły rządu Beaty Szydło; od stycznia 2018 roku dotyczą rządu Mateusza Morawieckiego. Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

TABELA 5

Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szanse poprawy sytuacji gospodarczej ?	Wskazania respondentów według terminów badań														
	2018												2019		
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	
	w procentach														
Tak	55	53	55	47	50	50	50	51	50	52	48	46	46	52	
Nie	28	31	30	37	36	35	35	34	35	35	38	41	41	37	
Trudno powiedzieć	17	16	15	16	14	15	15	15	15	13	14	13	13	11	

Również ocena polityki gospodarczej rządu jest mocno upolityczniona, a różnicują ją przede wszystkim afiliacje partyjne. Niezmiennie zdecydowana większość (93%) badanych deklarujących zamiar głosowania w hipotetycznych wyborach do Sejmu na Prawo i Sprawiedliwość wraz z Solidarną Polską i Porozumieniem wyraża przekonanie, że polityka obecnego rządu stwarza szanse poprawy sytuacji gospodarczej. Takie przekonanie dominuje także obecnie wśród potencjalnego elektoratu Kukiz'15 (56%). Negatywne opinie o polityce rządu w obszarze gospodarki najbardziej rozpowszechnione są natomiast wśród potencjalnych wyborców Wiosny, Platformy Obywatelskiej i Polskiego Stronnictwa Ludowego (odpowiednio 83%, 76% i 71% z nich sądzi, że polityka obecnego rządu nie

stwarza szansę poprawy sytuacji gospodarczej). Więcej badanych wypowiedziących się o polityce gospodarczej rządu negatywnie niż pozytywnie jest też wśród zamierzających głosować, ale niezdecydowanych, kogo poprzeć w wyborach do Sejmu (42% wobec 35%), natomiast połowa niezdecydowanych, czy pójść na wybory, uważa, że stwarza ona szansę poprawy sytuacji gospodarczej. Wśród deklarujących absencję w hipotetycznych wyborach parlamentarnych oceny są podzielone, z nieznaną przewagą pozytywnych nad negatywnymi (39% wobec 37%). Warto też dodać, iż największą poprawę ocen polityki gospodarczej rządu w stosunku do poprzedniego miesiąca⁷ odnotowaliśmy wśród sympatyków Kukiz'15, niezdecydowanych, czy pójść na wybory, i deklarujących absencję.

TABELA 6

Potencjalne elektoraty*	Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szansę poprawy sytuacji gospodarczej?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z SP i P)	93	3	3
Platforma Obywatelska	14	76	9
Kukiz'15**	56	41	3
Wiosna**	14	83	3
Polskie Stronnictwo Ludowe**	29	71	0
Niezdecydowani, na kogo głosować	35	42	23
Niezdecydowani, czy pójść na wybory	50	33	17
Deklarujący absencję	39	37	24

* Określone na podstawie deklaracji poparcia danego ugrupowania w hipotetycznych wyborach do Sejmu

** Do rozkładów odpowiedzi w tych grupach należy podchodzić z ostrożnością ze względu na ich małą liczebność

Odbiór polityki gospodarczej rządu istotnie różni się także w zależności od deklarowanych poglądów politycznych. O ile 81% osób identyfikujących się z prawicą uważa, że stwarza ona szansę poprawy sytuacji gospodarczej, to 70% deklarujących poglądy lewicowe jest przeciwnego zdania. Respondenci o poglądach centrowych częściej wypowiedziają się o polityce gospodarczej rządu negatywnie niż pozytywnie (48% wobec 43%), natomiast niepotrafiący określić swoich poglądów na osi lewica-centrum-prawica są w swych ocenach mocno podzieleni z niewielką przewagą ocen pozytywnych nad negatywnymi (38% wobec 34%) – por. tabelę aneksową 3. Warto też dodać, iż odnotowana w tym miesiącu poprawa ocen polityki gospodarczej rządu w najmniejszym stopniu dotyczy badanych identyfikujących się z prawicą i politycznym centrum, a najbardziej widoczna jest w grupie osób niepotrafiących zdefiniować swoich poglądów na osi lewica-centrum-prawica.

Także w tym miesiącu potwierdza się, iż na oceny polityki gospodarczej rządu wpływa przede wszystkim światopogląd badanych, czego dowodem jest ścisły związek tych opinii z deklarowaną częstością praktyk religijnych. Generalnie, im jest ona mniejsza, tym mniej ocen pozytywnych, a więcej negatywnych. W szczególności – o ile wśród ankietowanych biorących udział w praktykach religijnych co najmniej raz w miesiącu większość wyraża opinię, iż polityka obecnego rządu stwarza

⁷ Por. przypis 4.

szanse poprawy sytuacji gospodarczej, to wśród nieuczestniczących w praktykach religijnych większość jest przeciwnego zdania (por. tabelę aneksową 3).

Spośród analizowanych zmiennych społeczno-demograficznych oceny polityki gospodarczej rządu, tak jak poprzednio, najbardziej różnicuje poziom wykształcenia – im jest on wyższy, tym mniejszy odsetek ocen pozytywnych, a większy negatywnych. Tak jak w lutym jedynie wśród ankietowanych z wyższym wykształceniem większość (51%) uważa, że polityka obecnego rządu nie stwarza szansy poprawy sytuacji gospodarczej. Trzeba jednak zauważyć, iż w tej grupie – w porównaniu z lutym – odsetek respondentów, którzy są tego zdania, zmniejszył się o 6 punktów procentowych i o tyle samo przybyło opinii pozytywnych. Wśród pozostałych badanych większość działania rządu w obszarze gospodarki ocenia pozytywnie (od 51% wśród osób z wykształceniem średnim do 65% wśród osób z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym).

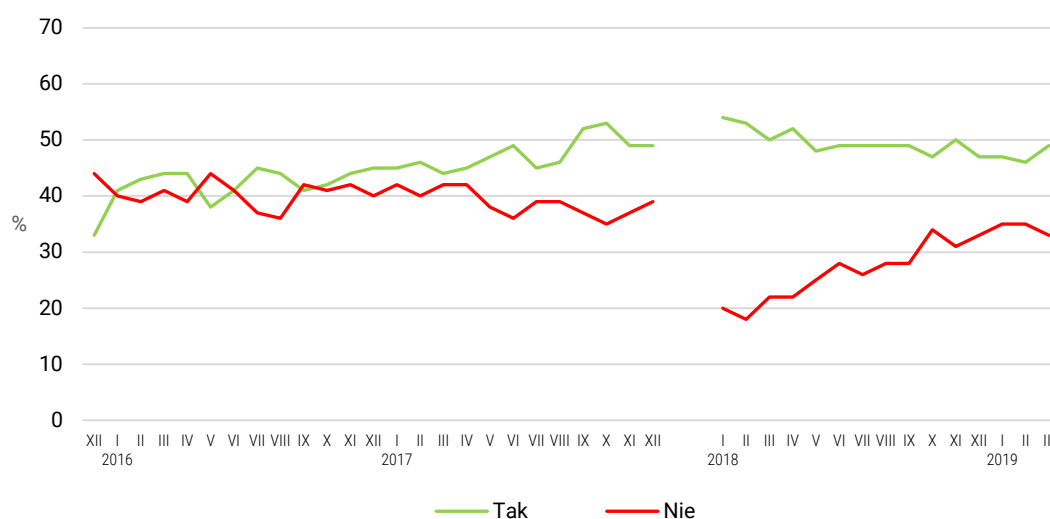
Oceny polityki gospodarczej rządu istotnie różnicuje też wiek i płeć badanych. Biorąc pod uwagę wiek należy podkreślić, iż jedyną grupę, w której więcej jest ocen negatywnych niż pozytywnych, stanowią respondenci z przedziału 25–34 lata (50% wobec 43%). Wśród pozostałych badanych dominują wyrażający opinię, iż polityka obecnego rządu stwarza szanse poprawy sytuacji gospodarczej, przy czym znacznie częściej niż pozostali robią to ankietowani w wieku 55+. Podobnie jak w poprzednich miesiącach politykę gospodarczą rządu częściej pozytywnie oceniają mężczyźni niż kobiety (57% wobec 49%) – por. tabelę aneksową 3.

Istnieje też wyraźny związek ocen polityki gospodarczej rządu z poziomem dochodów i oceną warunków materialnych gospodarstwa domowego. O ile jednak w przypadku deklarowanych dochodów *per capita* najlepszy bilans ocen polityki gospodarczej rządu odnotowaliśmy wśród osób dysponujących miesięcznie niższymi kwotami na jedną osobę w gospodarstwie domowym, to w przypadku ogólnej oceny warunków materialnych – im jest ona wyższa, tym częściej wyrażane są opinie, że polityka obecnego rządu stwarza szanse poprawy sytuacji gospodarczej (por. tabelę aneksową 3).

ZADOWOLENIE Z OSOBY PREMIERA

Blisko połowa ankietowanych wyraża zadowolenie z tego, że na czele rządu stoi Mateusz Morawiecki (49%, od lutego wzrost o 3 punkty procentowe). Niezadowolenie z tego faktu deklaruje co trzeci pytany (33%, spadek o 2 punkty), a 18% uchyla się od zajęcia stanowiska w tej kwestii (spadek o 1 punkt procentowy).

RYS. 4. Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Mateusz Morawiecki?

Od grudnia 2015 do grudnia 2017 roku wskazania dotyczyły rządu Beaty Szydło; od stycznia 2018 roku dotyczą rządu Mateusza Morawieckiego. Pominęto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

TABELA 7

Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Mateusz Morawiecki ?	Wskazania respondentów według terminów badań														
	2018												2019		
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
	w procentach														
Tak	54	53	50	52	48	49	49	49	49	47	50	47	47	46	49
Nie	20	18	22	22	25	28	26	28	28	34	31	33	35	35	33
Trudno powiedzieć	26	29	28	26	27	23	25	23	23	19	19	20	18	19	18

Spółeczna akceptacja premiera, tak jak ogólny stosunek do rządu i ocena jego działań, zależy przede wszystkim od afiliacji partyjnych. Największym poparciem Mateusz Morawiecki cieszy się niezmiennie wśród potencjalnych wyborców tworzących rząd ugrupowań Zjednoczonej Prawicy (89% z nich deklaruje zadowolenie z tego, że stoi on na czele rządu). Niezadowolenie z tego, że premierem jest Mateusz Morawiecki, najczęściej wyrażają zwolennicy Wiosny (93%) i Platformy Obywatelskiej (71%). Niezadowoleni z osoby premiera są też w większości badani popierający Polskie Stronnictwo Ludowe (53%). Bardziej podzielone są opinie potencjalnych wyborców Kukiz'15, ale również oni częściej są przeciwnikami niż zwolennikami obecnego premiera (39% wobec 29%). Jeszcze większy podział występuje wśród zamierzających pójść na wybory parlamentarne, ale niezdecydowanych, na jakie ugrupowanie głosować w wyborach do Sejmu, oraz respondentów, deklarujących absencję – w obu tych grupach odsetki zadowolonych i niezadowolonych z osoby premiera praktycznie równoważą się. Wśród wahających się, czy pójść na wybory parlamentarne, większość (53%) stanowią

obecnie zwolennicy urzędującego szefa rządu. W porównaniu z lutym⁸ jest to grupa, w której Mateusz Morawiecki najbardziej poprawił swoje notowania (o 16 punktów procentowych przybyło wśród nich zadowolonych z tego, że stoi on na czele rządu, a o 9 punktów ubyło niezadowolonych z tego faktu).

TABELA 8

Potencjalne elektoraty*	Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Mateusz Morawiecki?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z SP i P)	89	3	7
Platforma Obywatelska	16	71	13
Kukiz'15**	29	39	31
Wiosna**	4	93	2
Polskie Stronnictwo Ludowe**	32	53	14
Niezdecydowani, na kogo głosować	34	35	31
Niezdecydowani, czy pójść na wybory	53	22	25
Deklarujący absencję	32	32	37

* Określone na podstawie deklaracji poparcia danego ugrupowania w hipotetycznych wyborach do Sejmu

**Do rozkładów odpowiedzi w tych grupach należy podchodzić z ostrożnością ze względu na ich małą liczebność

Istotną rolę w przypadku stosunku do urzędującego Prezesa Rady Ministrów odgrywają także deklarowane poglądy polityczne. Nadal jedyną grupą, w której osoba premiera zyskuje zdecydowane poparcie, są badani o poglądach prawicowych (77%), natomiast niemal taki sam odsetek respondentów o poglądach lewicowych deklaruje niezadowolenie, że na czele rządu stoi Mateusz Morawiecki (71%). Mocno podzieleni w swym stosunku do osoby premiera są identyfikujący się z politycznym centrum (41% zadowolonych i 39% niezadowolonych). Dość duży podział panuje także wśród respondentów niepotrafiących określić swoich poglądów na osi lewica–centrum–prawica, jednak wśród nich znacznie więcej wyraża zadowolenie (37%) niż niezadowolenie (28%), że to Mateusz Morawiecki kieruje pracami rządu (por. tabelę aneksową 4).

Tak jak w poprzednich miesiącach stosunek do osoby premiera wiąże się też z religijnością badanych mierzoną deklaracjami dotyczącymi częstości praktyk religijnych. Im są one bardziej regularne i częste, tym większe prawdopodobieństwo zadowolenia z faktu, iż pracami rządu kieruje Mateusz Morawiecki, i odwrotnie – im mniej regularne, bardziej sporadyczne praktyki, tym więcej niezadowolonych z osoby premiera (por. tabelę aneksową 4). W szczególności wśród niepraktykujących większość (55%) stanowią wyrażający niezadowolenie, że na czele rządu stoi Mateusz Morawiecki, a wśród praktykujących co najmniej raz w miesiącu – zadowoleni z tego faktu (od 53% wśród biorących udział w praktykach religijnych 1-2 razy w miesiącu, do 72% wśród praktykujących kilka razy w tygodniu).

⁸ Por. przypis 4.

Spośród analizowanych zmiennych społeczno-demograficznych stosunek do osoby premiera – tak jak w poprzednim miesiącu – najmocniej różnicuje wiek badanych (por. tabelę aneksową 4). W marcu zwolennicy obecnego premiera dominują nad jego przeciwnikami we wszystkich grupach wiekowych z wyjątkiem przedziału 25–34 lata (w tej grupie 40% wyraża zadowolenie, a 41% niezadowolenie, że na czele rządu stoi Mateusz Morawiecki). Warto też dodać, iż akceptacja dla pełnienia przez Mateusza Morawieckiego funkcji premiera jest szczególnie wysoka wśród respondentów w wieku 65+ (65% deklaruje zadowolenie, że stoi on na czele rządu).

Zadowolenie z tego, że pracami rządu kieruje Mateusz Morawiecki, znacznie częściej wyrażają mężczyźni niż kobiety (55% wobec 44%). Kobiety dwukrotnie częściej niż mężczyźni nie potrafią ustosunkować się do osoby szefa rządu (24% wobec 12%), natomiast odsetki niezadowolonych są w obu grupach niemal identyczne.

Wydaje się, że ofensywa programowa rządzącego ugrupowania pod hasłem „Nowa Piątka Prawa i Sprawiedliwości” odniosła pozytywny efekt wizerunkowy w odniesieniu do rządu. W pierwszej połowie marca, w porównaniu z trzema poprzednimi miesiącami, znacząco zwiększyły się odsetki zwolenników rządu, badanych pozytywnie oceniających wyniki dotychczasowych jego działań i prowadzoną politykę gospodarczą oraz zadowolonych z osoby premiera. Tym zmianom towarzyszą nieznacznie mniejsze spadki odsetków ankietowanych negatywnie nastawionych do rządu. Zmiany odnotowane w tym miesiącu w mniejszym stopniu dotyczą akceptacji osoby premiera niż poparcia dla rządu i jego działań. Porównanie zróżnicowań ocen z lutego i marca pokazuje, iż rząd oraz premier zyskali przede wszystkim w oczach osób mniej zaangażowanych politycznie, deklarujących, że nie wiedzą, czy wzięliby udział w hipotetycznych wyborach parlamentarnych. Stabilnie wysokie pozostaje poparcie dla rządu wśród potencjalnych wyborców tworzących go ugrupowań Zjednoczonej Prawicy.

Opracowała

Barbara Badora